

СЕЛО БАТАКЪ

Нѣма българинъ, който да е свършилъ IV отдѣление, и да не си спомня поне началото на онова чудно хубаво стихотворение на Иванъ Вазовъ, въ което се описватъ ужаситѣ на Баташкото клане.

— Отъ Батакъ съмъ, чичо — знаешъ ли Батакъ?

— Хе, тамъ задъ горитѣ — много е далече!

И наистина, задъ горитѣ е — и като че откъснатъ отъ цѣлия свѣтъ е Батакъ.

Цѣли три часа пжтуваме отъ гр. Пещера навътре въ планината изъ една тѣснина, изъ която стремително се спуска Стара рѣка, и, ако да не сж често срѣщанитѣ кола съ чамови дѣски, не бихме повѣрвали, че страхотно прилепилитѣ се гористи върхове ще се разтворятъ, за да ни пуснатъ най-после въ историческото Батакъ.

Не ми е и презъ ума минавало, че нѣкога ще ми се случи да видя тая българска светиня, та при вида на селото сърдцето ми по-силно заби. Пренесохъ се въ ученическитѣ си години и почнахъ да си спмнямъ, какъ съмъ си мислилъ Батакъ, когато съмъ челъ хубавото Вазово стихотворение. И за жалость, трѣбваше скоро да се убедя, че нищо отъ това, което виждахъ, не приличаше на онова, което съмъ си мислилъ.

Вмѣсто гжститѣ и непроходими гори, които вървахъ че заобиколятъ юначното село, предъ погледа ми се откриха голи баири. Само по-далечнитѣ планински върхове се виждаха тъмни синьозелени борови гори.

Азъ търсѣхъ сламени хижи, а предъ погледа ми блеснаха керемиднитѣ покриви на хубави двуетажни кжщи. Търсѣхъ плѣвнята, въ която „жално измука вольтъ“, но батачени като че нѣмаха плѣвни. Попосле разбрахъ, че красивитѣ високи дѣсчени бараки покрай селото сж пълни съ хубаво сѣно, събрано за изхранване добитѣка презъ зимата.

Но най-много търсѣхъ старата слупена черкваца, въ която — казватъ — при възсанието се били